

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, kedd 1913. szeptember 16.

209. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3, I. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felölös szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A független Albánia megalakulása.

—«0»—

A tengernyi vérrel áztatott Balkánon kezd lassankint helyreállani a nyugalom. A harcban állott államok miniszterei, uralkodói, trónörökösei és a nem kevésbé kifáradt tábornokok is sietnek a külföldre kipihegni a háborus esztendő fáradalmait. Pihegni és erőt gyűjteni kívánnak valamenynyien annál is inkább, mivel soha sem tudhatni, hogy földrészünk e délkeleti viharfészkében mikor tör ki újra a harc és háborúság. Hisz a belgrádi hírek már is hirt hoznak újabb bonyodalmakról, szerb-montenegrói konfliktusról. Montenegró kevesli a neki juttatott osztályrészt, ámde Szerbia magának szeretne megtartani minden zsákmányt. Nem valószínű azonban, hogy ez a kérdés komolyabb bonyodalomra szolgáltatna okot s előreláthatólag az orosz diplomácia fogja közvetíteni a békés megegyezést, nehogy a konfliktus kiélesítése folytán az eddiginél is nagyobb szegény érje a pánszlá vízumust és a cári tekintélyt.

A nemzetközi béke szempontjából a szerb-montenegrói határviszálykodásnál sokkal fontosabbak a londoni reünio határozásainak kapcsolatos, de eddigelé végleges megoldást még nem nyert kérdések. Ezek között a legfontosabb Drinápoly hova

„A Tengerpart“ tárcája

A nagymamánál.

Minden a régi. A fakó, vén diván, az öreg karosszék, a zöldszemes kályha mellett, a fényesített fennálló szekrény, rajta a tikk-takkos óra, a falakon a régi képek, az ágy fölött az istenanyja, szinehagyott festményben, kopott aranyos rámban. Aztán a nagymama gyöngyökkel himzett védőszentje, amit még kis leány korában készített, a mikor az apácákhoz járt iskolába. Alatta az ezüstös szenteltvíztartó; odább a fekete keretű öreg tükör, fölötte egy csomó pávatoll, részut száradt szirmu barkás olajágak, melyekről nagy viharok, menydörgések alkalomával most is egy-egy szemet bizonyosan a tűzbe vetett az istenfő nagymama, aki felkeléskor csak úgy, mint mikor éjjel nyugalmra tér, belemártja aszott ujjait a szenteltvíztartóba, keresztet vet magára, s buzgón imádkozik, hogy nagy családjának megszűz szétverődött minden tagja fölött örököljék a mindentudó szent gondviselés.

A vallásos áhitat szállja meg még azt is, aki talán már imádkozni is elfelejtett, mikor e kis szobába lép. Annak a titkos főnyer sugárzik a küszöbön álló ifju halvány arcán is, aki mintha templomban lépne, buzgó alázattal hajlik meg a karosszék előtt, melyen a pápaszemes nagymama megör-

tartozandóságának az ügye, az Égei szigetek sorsa, a párisi pénzügyi konferencia várható határozásai és ami bennünket talán legközvetlenebbül érdekel: az önálló Albánia határainak végleges megállapítása s kijelölése annak az uralkodónak, akinek feladata leendő a Balkánnak legújabb államát az európai civilizáció és a belső konszolidálás útjára terelni.

Mivel pedig a bolgárok és törökök közt meginduló közvetlen tárgyalások azzal a reménységgel kecsegtetnek, hogy a drinápolyi kérdés megoldásával ezen két szomszéd állam közt a béke most már hamarosan helyre fog állani, Albániának a sorsa és jövője kell hogy monarchiánk figyelmét leginkább igénybe vegye. Lehetetlen ezt a Balkán-államot még tovább is mai lazaságában meghagyni. Épp oly feltűnő, mint amennyire elítélendő tehát az a késedelmesség és az a huzavona, melylyel a határok végleges megállapítására kiküldött, európai bizottságok ehhez a munkához hozzáfognak. Ha a két bizottság még sokáig késlekedik munkájának tényleges megkezdésével, nemesak a várható zordabb időjárás fogja a feladat megoldását megnehezíteni, hanem könnyen megeshetik, hogy a méltán türelmetlen albánok kardjuk élével fogják az albán állam határait kijelölni.

Az a körülmény, hogy a máskülönb rendkívül harcias albánok télen nézői maradtak a Balkánon lefolyt harcoknak és csodálatos önmérséklettel területeiknek szerb-bolgár hadakkal való előzölését eltűr-

nyedve, esöndesen kötöget. Fényes oltár ez most az ifju szemében, hova esüggedt lelke pihegni jó nagy szenvedések után.

A nagymama tétozva tekint fel az ifjura. Kétszer-háromszor megigazitja fekete esontkeretű pápaszemét, majd leveszi, majd felteszi, egy pillanatig haboz, azután édes sejtelen villan meg lelkében, fényes lángja kiesap a barázdás arcon, felemelkedik a kopott székéből s remegő ajkáról édes öröm esendül.

— Lajos! édes fiam! Drága unokám! Alig ismerek rád!

Az ifju oda esik a kitárt karokba, melyek sokáig, sokáig fogva tartják a pihegő keblen. Szó nem jön ajkaira, csak szakadozott, halk rebegés, melynek fel-feltörő hangját a esőkök fojtják el.

Az öreg nagymama alig bírja el az öröm ily nagy terhét. Visszahanyatlik karosszékébe s unokája oda borul lábai elé, mintha az ég legáldottabb szentje előtt térdelne. Aztán a két remegő, ráncos kéz úgy fogja meg a halvány arcot, igazgatja, fordítja, hogy világoosság essék rá, mert minden vonását, minden árnyalatát akarja látni.

— Ugy-e megváltoztam, édes nagymama?

— Egész ember lettél! Mikor utoljára láttalak, még a bajszod sem ütöketett. És most milyen nagy a szakállad, akár az édes apádé. Bizony, bizony, eljár az idő. Megvé-

ték, meg ne tévessze az európai diplomáciát, mert azóta az albánoknak el kellett szivelni még azt is, hogy több mint egy millió albán lakos, a majdnem tisztán albán népességű koszovoi terület, valamint Ó-Szerbiának és a Szandzsáknak egyéb albán vidékei is szerb-bolgár fenhatóság alá jutottak. S tudni kell, hogy időközben nagy mennyiségű fegyverhez és hadi municióhoz is jutottak az albánok és most nem az a helyzetük, ami volt a balkáni háboru elején, amikor fegyvertelenek voltak, mivel hogy előzőleg kénytelenek voltak beszoigáltatni fegyvereiket az ujtörök kormányoknak.

Ha tehát az európai diplomácia el akarja kerülni azt, hogy véres események kapcsolódjanak az albán állam megalakulásához, legfőbb ideje, hogy a határok megállapítására kiküldött két bizottság az albán érdekek lehető respektálásával minél előbb megkezdje megbízatásának keresztülvitelét.

Avagy arra számitanak-e az entente-hatalmaknak szerb érdekeket szolgáló diplomatai, hogy az albán törzsek belső egyenetlenkedése fogja majdán a feladat megoldását megkönnyíteni? Erre az eshetőségre hiába számít ez idő szerint a szlávbarát államok diplomáciája.

Igaz, hogy az ideiglenes albán kormány nyal szemben már is kialakult az ellenzéki mozgalom és főlag Izmail Kemalnak sok a személyes ellensége, mindazonáltal biztosra vehető, hogy a helyzetüket és a viszonyokat jól ismerő albánok belső viszálykodásaik kiegyenlítését arra az időre fogják halasztani

nülünk.

Az ifju mosolyogva bölint s újra és újra esőkökkel halmozza el azokat a reszkető kezeket, melyekkel a nagymama lágyan simítja el a homlokára esüggő fürtöket s megmegeirogatja arcát, melyen az öröm édes könnyüi peregnek végig.

Aztán sokáig szótlanul ott nyugtatja fejét a nagymama ölében, mint réges-régen, mikor még nem zsibongott úgy az a fáradt agy, és nem zakatolt olyan lázasan az a meggyötört szív, mely most, egy pillanatra mindent feledve, boldogan fürdik a visszarájzó gyermekkor hullámaiban.

Bizony, bizony, eljár az idő. Im, most már a nagymama a gyermek s az unoka a törődött, fáradtan bolyongva az élet göröngyös országútján, hol kevés a pihenést kínáló árnyék, de annál több a fürgeteg és vihar.

Es a nagymama is, amig simogatja korán vénülő unokája haját, cirogatja beesett halvány arcát, lelkében visszaszáll a multba, megiffjodik s a feltámadt emlékek kusza rajban játszanak szívével. Mikor még ölébe ringatta ezt a gyermeket; eukros kásával tömté, hogy ne sirjon; gyermek-danákat dudolt a bölcs-öjénéi, hogy szendert esaljon pilláira és álmatlanul virrasztott boldog álmai fölött. Milyen régen volt mindez. Akkor még kevesebb volt a ránc az ő reddős arcán, a szeméi sem gyöngültek el annyira, a keze sem reszketett, birta a dolgot, nem úgy, mint

amikor már nem kell attól tartaniok, hogy gyengeségüket a szomszédok esetleg kihasználhatják.

Ellenkezőleg úgy áll a dolog, hogy az albánok most nem csak összetartanak, hanem máris megteszik az előintézkedéseket arra a felszabadító harcra, melynek a szláv uralom alá került vérrokonok felszabadítása lesz majdan a legfőbb célja. Sok gondot fog okozni a macedon bolgároknak hűséges szerb állampolgárokka való átformálása, de még nehezebb feladat lesz azon albánoknak az elszlávosítása, akik szerb s montenegrói uralom alá kerültek. S nem lepne meg bennünket egy cseppet sem, ha az albán vezérek, elsősorban azok a vagyonos albán törzsfőnökök, kiket a szláv hódítás megfosztott ősi birtokaiktól, fegyveres bandákat szerveznének földjeik visszafoglalása végett és a szláv fennhatóság alá került, több, mint egy millió albánnak a felszabadítása céljából.

Mivel pedig nagyon valószínű, hogy a bolgár kormány nem igen fogja megakadályozni, hogy bolgár-macedon komitácik is minél előbb megkezdjék a szerbek ellen a gyilkos harcot, előbb-utóbb el fog érkezni az az idő is, amikor az albán szabad csapatok meg a bolgár komitácik kezétfogva fogják nyugtalanítani és támadni a megnagyobbodott Szerbiát. És mintha nem csak Belgrádban, hanem Athénben is éreznék már a jövő veszedelmeit, a szerb és görög kormányok sietnek megtenni a szükséges óvintézkedéseket.

Am ha még tovább is tart ez a mostani bizonytalanság Albániában, nagyon valószínű, hogy a felelősség nélküli bandák és csapatok akcióját ezek az óvintézkedések sem fogják megakadályozhatni.

A béke állandósításának és, ha nem is a teljes, de legalább a relativ nyugalomnak első feltétele az albán határok nemzetközi megállapítása. A lelkek ideiglenes megnyugtatásával talán sikerül megfékezni a háborgó szenvedélyeket. De nem kevésbé sürgősnek mondható a fejedelem személyének a kijelölése, illetőleg a megállapodás olyan uralkodóban, akit nem csak az Albániában leginkább érdekelt Ausztria-Magyarország és Itália, de az albánok is rokonszenvvel fogadhatnának. Valószínű, hogy ez

most, mikor a seprű is azzal esufojja: vén vagy te már szegény, ne nyulj hozzám, maradj te csak a hozzá illő megvénült karoszekben, kötögess harisnyát.

Istenem, hogy repül az idő! Pedig lám, mintha csak tegnap történt volna, úgy emlékszik a nagymama a csintalan fiu minden apró esinyjére. Mikor a félve őrzött kotlósokat rendre kieregette a boríték alul, mikor cukor helyett homokot szórt a kajszinbefőtt közé, mikor az öreg apa ünneplő botját paripának használta s úgy törte le róla a drága esontfogót...

— Ugy-e, ezekre már nem is emlékezel? Persze, nem. Hiszen akkor még olyan kicsi voltál!

S megered az öreg nagymama ajkán a beszéd. Vége, hossza, alig lesz. Össze hányvet mindent a multból, mintha porlepte, egérrágta, fakó könyv leveleit forgatná s innen is, onnan is egy-egy apró történetet betűzne.

S a halvány ifju lelke visszasír a naiv emlékek után. Elmereng azokon a szép meséken, melyeket akkor hallott az aranyoszáju nagymamától, akinél szebben nem tudott senki sem mesélni, még a Babi dada se, a Mihály hajdu se. Milyen gyönyörű mesék voltak azok! A zöld vadászról, a hófehérkéről, Tündér Ilonáról, meg Argyélus királyfiról, meg Isten tudja hány „hol volt, hol nem volt“ királyról, pásztorról, hétfejjű sárkányról, vasgyuró óriásról, csoda-furulyáról, seprőn röpködő boszorkányokról...

zel a kérdéssel függ össze San Giuliano, olasz külügyminiszternek legközelebbre várható buchlaui látogatása Berehtold gróf külügyminiszternél.

Az olasz külügyminiszternek ez a régóta bejelentett látogatása, melyet azonban a zavaros viszonyok miatt ismételen el kellett halasztani, valószínűleg még az őszi delegációk megnyitása előtt fog végbemenni.

S meg vagyunk róla győződve, hogy ez a látogatás, amíg egyrészt újabb bizonyosságát fogja szolgáltatni a két szövetséges állam közti barátságának, addig másfelől csak fokozni fogja Ausztria-Magyarországnak az albán kérdésben elért sikereit, amely sikerekről, valamint a Ballplatznak a keleti válság egész folyama alatt tanusított magatartásáról Berehtold gróf minden bizonynyal autentikus formában és legbehatóbban fogja tájékoztatni az őszkor összeülő delegációkat.

Székely S.

Olaszország térfoglalása.

—«0»—

A P. N. tegnapi száma fenti címen érdekes cikket közöl. Ide igtatjuk már csak azért is, mert a sorok között a fiemei kereskedelmi és iparkamara érdekelttségéről is szó van. Ezt írja fővárosi laptársunk:

Olaszország kereskedelmi és ipari köreibben egyre növekszik az érdeklődés Albánia iránt. A „Pesti Napló“ már beszámolt azokról a titkos politikai agitációkról, a melyekkel Albániát az olasz érdekszféra alá akarják vonni, sajnos, több sikerrel, mint amennyi az osztrák-magyar diplomáciának megboesajtható volna. A politikai terpeszkedésen kívül különös figyelemre méltó az a következetes és eredményes tevékenység, amely kereskedelempolitikai szempontokból kapcsolja Albániát az Adria másik partjához.

Miután az együttes akciói annak idején elmaradt, nem jött létre olyan irányu megállapodás a monarkia és Olaszország között, amely Észak- és Dél-Albániát a két rivális közt politikai és gazdasági befolyás tekintetében megosztotta volna. Így azután Olaszország minden tartózkodás és tekintet

nélkül sajátítja ki magának egész Albániát. Elsősorban konzulaival és ügynökeivel dolgozik, másodsorban megalapította az albán-olasz kereskedelmi társulatot, amely gazdaságilag lekötötte Albánia szabad területeit, most pedig két komitét létesített Bariban és Anconában. Az anconai comitét feladata az, hogy kereskedelmi összeköttetéseket segítsen elő Albániával és az olasz exportörök érdekeit támogassa. A komitét élén az anconai kereskedelmi kamara elnöke, Jona áll. Sokkal szélesebbkörű tevékenységet fejt ki a bari-i komitét, amelynek vezetője di Tullio, aki már az 1902-iki kereskedelmi szerződésnél és a borklauzula ügyében nagy fel-tűnést keltő agitációt fejtett ki és a komitét hivatalos címe: Comitato Puglio-Balcania. Természetes, hogy Balcania alatt nemcsak az új albán fejedelemséget, hanem az Adria partján fekvő összes balkáni területeket értik, tehát Montenegrót, a megnagyobbodott Szerbiát és Görögországot is. Ez a komitét nem is elégszik meg az anconai testvéregyesület szerény programjával, hanem olaszországi központja akar lenni a nyugati Balkán-államok összes leendő kereskedelmi vonatkozásainak és összeköttetéseinek. Miután a Balkán és Nyugaeurópa közt Barin és Brindisín át visz a legközelebbi és legrosszabb utvonalak egyike, a bari-i komitét maga kezébe akarja ragadni mindazokat az eszközöket és módokat, amelyek a Balkán kereskedelmet erre az utra terelik. Bariban olyan hatalmas technikai és kereskedelem-ipari berendezkedéseket akarnak létesíteni, amelyek valóban központjává tennék a balkáni tranzito-forgalomnak, mint annak idején Velence volt.

Ha a bari-i komitét programja valóra válik, akkor az egész osztrák-magyar kereskedelem és ipar Balkán-exportja elveszíti létjogosultságát és életfeltételeit, sőt politikai befolyásunk is jelentékenyen esökkenni fog; ha ugyan ez a lehetőség még egyáltalán fennáll. Sajnos, a monarkióban senki sem mozdul, a Ballplatztól a fiemei kereskedelmi kamaráig senki sem törődik azzal, hogy Albániát a sok diplomáciai huzavona után annyira függetlenítettük — tőlünk, hogy egészen Olaszország karmaiba dobtuk.

—«0»—

szolgál a szerenese? Sokáig jártál a nagy világban, mesélj most te nekem sokat, sokat! — unszolja beszédre a méltó fiut.

— Jó nagymamám, az én mesém sokkal szomorubb lesz, mint volt a tied. Más világ az, amelyben én jártam. Veszendőben itt a becsületesség, maholnap egészen felemészti az önzés. Haldoklik a hála és az igazságot éhenveszti el a hamisság. Dülledezőben az oldán, melyen a szép erényeknek áldoztunk. Pogányok leszünk újra. Bálványokat imádkunk: az arany borjunak gyújt tömjént a világ. S egy-egy más hamis bálványnak, a hűségnek, a ledérségnek, fényűzésnek, urhatnáságnak hányan feláldozzák egész életüket!

— Keserű beszéd ez, én édes jó fiam! Ilyen fiatalon már is ily sötétben látni! Te vagy a szemedet rontottad el, vagy a szivedet érte valami nagy esapás. Talán szeret-tél?

— Amint csak egy ifju sziv szerethet.
— Reméltél?
— Mint buzgó hívő az örök üdvösségben.

— Csalódtál?
— Közel voltam a menyországához és onnan estem a pokol fenekére.

— És kételkedel, hogy valaha még részed lehet az üdvösségben. Kételkedel mindenben, ami jó és nemes. Szemed mindig a sötétséget látja, mert a nyájasabb fénytől elfordítod fejed. Fiam, ez nem jól van így. Csak aki hisz, az üdvözölhet úgy ezen, mint

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— *A kir. kormányzó* magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— *A tengerészeti hatóság* épületében levő m. kir. *biológiai állomás és aquárium* díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— *A népkert* (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— *A temető* naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— *ACunard* magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— *A tersatói Frangepán-vár* naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki hiddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— *József főherceg diszkertje* (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenésé család távollétében hétköznapiokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— *A Danubius-hajógyár* telepe, a rizshántológár, a papirgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „*Adriatica*” cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— *A kivándorlási ház* megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki beépítőjegyeket.

— *A városi könyvtár* naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— **A kormányzó megérkezett.** Wickenburg István gróf v. b. t. t. kormányzó és neje, szül. Pückler-Limpurg Zsófia grófnő ma délelőtt 10 óra 16 perckor a déli vasutal Fiuméba érkeztek. A kormányzó a sürgősebb hivatalos ügyeket intézi el és néhány nap múlva nejeve együtt visszautazik wichenau birtokára.

— **A haditengerészet parancsnoka Fiumében.** Haus Antal ellentengernagy a haditengerészet parancsnoka a Lacroma jachton

a más világon.

— Az ifju áhitattal néz a jó nagymamára. Olyan édes neki ez a vigasztalás, habár kételkedik is benne. Oly rég hallotta az igaz szeretet szavát, hogy most hallva, igézet fogja el.

A nagymama közelebb vonja magához a szeretett unokát, lágyabban simogatja a tüzes homlokot és édes csókkal némitja el a panaszos ajkat.

— Édeseknek a csókoknak szelid melegőtől enyhülés száll a zaklatott szivbe.

— Édes nagymamám, mesélj tovább, mesélj úgy, mint régen, mikor hittem a mesékben.

— És a nagymama mesél.

Nem is ködös regék világából, hanem az élethől. Egy ifjuról szól a meséje, aki elvesztette mindenét, mert szeretett és eselődött. Sötét ut vár ezután reá. A kétségbeesés kinálkozott neki társul. De kiszabadította ennek kezéből a munka. És visszaadta újra az életnek, megvigasztalta; új hitet, új reményt öntött szivébe, mely úgy, mint először, sohasem tudott szeretni, de azért talált szerető társat, akiért szívesen dolgozott.

— Aki dolgozik, fiam, az nem esik kétségbe!

Tüzes pir fakad ki e szavakra az ifju arcán s áldó köszönettel csókolja meg a nagymama ráncos kezét.

— Jó nagymamám, ha a munka felejténi is tanit, talán így lehet vigasztaló, szép meséd. De a sziv, mely felejténi nem tud, örökre hordja sebet!

Fiuméba érkezett, hogy a haditengerészeti akadémiában szemlét tartson. Az ellentengernagy valószínűleg holnap utazik el Fiuméből.

— **Uj magyar hajójárat Fiuméből Tripoliszba.** Az Adria tengerhajózási rt. szeptember 29-től kezdődőleg kéthetenkénti rendszeres járatot indít Fiuméből Tripoliszba. E járaton az Adria-gőzösök kifelé Spalato, Bari, Siracusa, Malta, Bengasi, Misurata és Tripolisz, hazajövet pedig Susa, Sftx, Tunis, Malta, Siracusa, Catania és Trieszt kikötőit érintik. Az olasz okkupáció óta erős kulturmunka folyik Tripoliszban és számos kiviteli cikkuink részére ott új piac kínálkozik. Az e vonalon közlekedő gőzösök személyszállításra is be vannak rendezve.

— **A velencei éjszaka.** Mintegy 3000 ember vett részt a szombat esti velencei ünnepélyen, amelyet a Quarnero-fürdőben rendeztek. Már a kora esit órákban sokan megbámulták a remek módon kivilágított fürdőépületet. Az időjárás teljesen kedvezett a velencei éjszakának, a tenger is csendes volt. Nyugodtan siklottak a felszínen a szebbnél-szebb feldisztatott és kivilágított esónakok, a zenekarok felváltva szórakoztatták a közönséget. Az ünnepély szépsége a tetőpontját érte el a tüzijátéknál, amelyek felejthetetlen látványt nyújtottak. A legszebben feldisztatott esónakok közül az első díjat a Whitehead-gyár mótorosónakja, a második díjat pedig egy nagy gonddal készített mügondola nyerte.

— **Egy „fiumei magánzó” üzelmei.**

Egy bécsi lap írja: Egy vizsgálat alatt lévő ügy folyamán kitudódott, hogy fiatal, 10—12 éves leánykakat idősebb asszonyok magukkal esálnak a Praterbe és ott degenerált férfiak karjaiba vezetik őket. Legutóbb három ilyen 10, 11 és 12 éves kora leánykát vezettek egy fiumei gazdag magánzóhoz, a ki a gyermekekkel orgiákat rendezett. Ezért figyelmeztetjük a szülőket, hogy vigyázzanak leányaikra és ne bocsássák őket felügyelet nélkül a Praterbe. A fiumei magánzó ellen körözőlevelet bocsátottak ki. Azon asszonyok egyikét, kikről kitünt, hogy ily gyermekek elcsábításával foglalkoznak, tartoztatták.

— **Öngyilkosság.** Egy ismert abbáziai polgár: Koschir János szállító és fiakker-tulajdonos, kinek a Reichstrassen, az Antonushofban volt irodája, tegnap, vasárnap délután, mikor egyedül volt üzletében, felvágta kezéin az ütőereket. Egy darabig nézte, mikép folyik a vére és várta a halált. De midőn ez késett, az üzletében fertőtlenítésre tartott lysolból ivott egy pohárral. A maró folyadék rettenetes kinokat okozott, jajgatására berohantak az emberek, kic orvosért és mentőkért telefonáltak. Ostersetzer dr. és Landr dr. orvosok érkeztek a szerencsétlenhez, de segíteni nem bírtak. A mentők el akarták szállítani a nyilt üzlethelyiségből, de alig tették kocsira, a szerencsétlen ember meghalt. Holttestét a temető hullaházába vitték. Koschirt rossz anyagi helyzete készítette tettére. Azelőtt sógorának, Brückner Ignácnak, a Stefania-szállodában levő szállítónak üzletében volt alkalmazva, de innét haraggal vált meg és önállósította magát. Utóbbi időben fizetéseinél csak nehezen tudott eleget tenni, két kocsiját és lovait is elvették tőle hitelezői. A mult héten egy kocsijáról utipodgyászokat loptak el Voloscában, ami szintén elkésertette a szegény embert és hozzájárult a nála már megérelődött öngyilkossági terv kiviteléhez. 54 éves volt, feleséget és négy gyermeket hagyott hátra, kik közül a legidősebb 18 éves és jelenleg a haditengerészetnél szolgál.

— **A hajószakács balesete.** Frausin Giusto 29 éves hajószakács tegnapelőtt felöntött egy forróvízzel telt edényt, amelynek tartalma leöntötte az arcát. Megletősen súlyos égési sebeseivel beszállították a kórházba, ahol első segélyben részesítették. A szakács nem akart a kórházban maradni, hanem visszament a hajóra.

— **Talált karkötő.** A városi fürdőben a velencei ünnepély alatt egy ezüstkarkötőt találtak kék zománcu kis órával. Igazolt tulajdonosa átveheti a határrendőrségen Nagy Ákos dr. fogalmazónál.

— **Elgázolta a kerékpár.** Garengo János 8 éves fiut szombaton este a vicolo del Pinon egy táviratkihordó biciklijé elgázolta. Garengót a kórházba szállították, ahol bekötötték könnyebb természeti sérüléssit.

— **A Szegő-szanatóriumba** megszálltak: Burkert Antalné Pécs, Eisler Rózsa és Ilona Bécs, Hetényi Miklós Budapest, Krisztián Gyuláné Pécs, Marthon Ella Budapest, Winkler Alice Budapest, Honetz Grete Bécs, Tomas Grazavescu Bukarest, Dr. Kenézy Gyula igazgató-főorvos Debrecen, Marie Maxon de Rovid Lemberg, Mairowitz Emil Mária-Radna, Dr. Biringer Mór orvos Komárom, Dr. Edelmann Józsefné Nagyvárad, György Miklós titkár Budapest, Pohl Mária Budapest, Polnay Lucy Budapest, Dr. Benedict Ilma Budapest, Barbot Bogdan Krapina, Hulles Theresia Drohobycz, Strausz Adolfné Budapest, Wheeler Rosalie Budapest.

— **Leesett a szekérről.** Gherbich Márián cantridai földműves tegnapelőtt szénás szekerevel Fiuméba tartott. Az országuton leesett a bakról s fejével zuhant az utcai kövekre. Bevitték a kórházba, ahol bekötötték sérüléseit, azután lakására szállították.

— **Gyilkos kikötőmunkás.** A király ügyész elkészítette a vádiratot Basso Roman 26 éves kikötőmunkás ellen, aki augusztus 1-én este egy revolverlövővel megölte Milinkovics Ferenc nevű társát. A tárgyalás legközelebb lesz.

— **Adomány.** Moravek Lipót fiumei forgalmi főnök özvegye, aki évekkal ezelőtt már több ezer koronát gyűjtött a vasutas árvaház javára, férje emlékének megörökítésére 300 koronát adományozott a vasutas szövetség fiumei kerülete árvaalapjának.

— **Az állami főgimnázium „Testedző Kör”-e** f. hó 14-én tartotta ezidei alakuló közgyűlését a tagok nagy érdeklődése mellett. Az új tisztikar tagjaivá a következők választottak meg: elnök Sauter Sándor, alnök Bosnyák Elemér, titkár Esapovic János VIII. o. tanulók, jegyző Dalma Gusztáv pénztáros Szili Károly VII. oszt. tanulók, főcsapatvezető Dinczer Ottó VIII. o. tanuló. Választmányi tagok: Battaglierini Amdeusz és Sági Miklós VIII. o. tanulók, Luttenberger Elek és Munih Orestes VII. o. tanulók, Laneve Demeter és Mihich Vasco VI. o. tanulók, végül Somogyi Tivadar V. o. tanuló. A kör, mely eddig is igen szép eredményeket ért el, az igazgatóság és tanári kar jóakarata, Karpinecz Hermiás vezető tanár szakértelme és az új vezetőség buzgalma következtében még szebb eredményeket fog elérni a közel jövőben.

— **A kikötőből.** Szept. 15. Erkezett: Szápary magyar gőzös Marseilleből, 2300 láda citrommal, 139 kosár gyümölcsessel, 100 zsák kénnel, 190 bál és 10 tonna vegyes áruval; Attila magyar gőzös Sydneyből, 5242 darab fával, 325 zsák ásvánnyal és 400 láda teával; Semiramis osztrák gőzös Triestből üresen; Benbrock angol gőzös Buenos-Ayresből, nagy tengeri szállítmánnyal.

Indult: Aritmea osztrák gőzös Odesz szába, üresen; Tibor magyar gőzös Trieszthe, üresen.

NESTLÉ FÉLE
régbevált GYERMEKLIPT
 PRÓBADOBOTZ INGVEN KULD.
 HENRI NESTLÉ, WIEN, I. STADIONSTRASSE 48

— **Corso mozi.** Ma esti műsor: A csempész szerelme, dráma. — Mausel, akrobata mutatványok.

x **Fogműterem.** Legújabb amerikai módszer. Modern higiénia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. **Novák Rudolf** műfogspecialista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

Üres szenzáció.

—o—

„A Nap”, egy abbáziai tudósítás alapján „Abbáziában ismét eltűnt egy magyar!” címmel a következő cikket közli:

Egész Abbázia esupa izgalom; hihetetlen megdöbbenést okoz az itt időző fürdőzők között, hogy ismét eltűnt egy magyar vendég. Oroszkáról jött Abbáziába az eltűnt, egy kereskedő. Róth László esete is riadalmat keltett, az újabb eltűnés híre pedig egyenesen konsternálta az embereket. Amikor Róth László után folyt a nyomozás, az abbáziai rendőrségen jelentkezett egy mosónő s előadta, hogy a hegyek között talákozott egy ősszhaju emberrel, aki érthetetlen szavakat kiabálva kóborolt az erdőben. A rendőrség megállapította akkor, hogy az illető nem lehet azonos Róthtal, de eszéágába sem jutott kinyomozni, hogy ki az a szerencsétlen elmeháborodott, aki isten tudja mióta járja a Monte Maggiore erdőt. A szerencsétlennel egyáltalában nem törődött többé a rendőrség s azóta eltűnt, elveszett a hegyek között. Talán a tengerbe veszett, talán megéhezett. Senki sem tudja merre jár.

Kétségbeesett hozzátartozók jelentkeznek most egy felsőmagyarországi faluból s az abbáziai rendőrség nem tudja előteremteni az eltűntet. De nem is sokat törődik vele, aminthogy egyáltalában nem sok fejtörést okoz a zoztrák hatóságoknak, ha egy magyar vendégnek nyoma vész. Nem izgatta őket különösebben Róth László esete sem s nem sokat törődnek az újabb eltűnéssel sem, még csak nem is válaszoltak az újabb eltűnt magyar kétségbeesett hozzátartozóinak. Az abbáziai rendőrségre tegnap a trencsénmegyei Oroszkáról a következő sürgöny érkezett:

Rendőrigazgatóság

Abbázia.

Miután tőlünk, Oroszkáról is eltűnt egy öregebb uriember Abbáziában, tisztelettel kérem utána nézni, hogy a Róth László nyomozásakor egy mosónő által feljelentett uriember, ki a hegyek közt kóborolt és akiről kiderült, hogy nem Róth, azonos-e azzal a tőlünk eltűnt uriemberrel? Az illető Grün N., kékszemű, sűrű fekete haja, hetven év körüli ember. Kérem rögtön válaszukat.

Dr. Weisz

A nyomavesztett öreg ember néhány héttel ezelőtt érkezett Abbáziába. Ugy látszik, hogy csak egy napig időzhetett a Quarnero partján, mert a rendőrségen egyáltalában bejelentve sem volt s a postán sem ismerik.

Erre vonatkozólag Luger Péter abbáziai rendőrfőbiztos a következőket jelentette ki A Tengerpart munkatársa előtt:

— Aki e cikket elolvassa, rögtön rájön, hogy a szenzációt hajhászó cím nem is illik a cikk fölé, amely egyáltalán semmit sem tartalmaz és magán viseli az erővel, valamint irni-akarás jellegét. Tény, hogy érkezett hozzánk egy levelezőlap a fenti tartalommal, melyre — bár alig vehető komolyan — mégis, inkább előzetesnyelvből mint kötelességszerűen, magyar nyelven vála-

szoltattam, hogy a feltételezés alaptalan. Az az ember, akiről itt szó esett, egy Abbáziában évek óta ismert gyöngelmű aggasztó, ki nappal az erdőben tartózkodik és este csöndesen hazamegy. Róth László eltűnésekor is csak beavatatlanok fogták rá erre az emberre, hogy az Róth lehet. Azt mondja a cikk hogy „nem nagy fejtörést okoz az osztrák hatóságoknak, ha egy-egy magyar vendégnek nyoma vész”. Mi igenis buzgón és lelkiismeretesen végezzük kötelességünket és Róth László esetében teljes odaadással nyomoztunk. Az én nézetem ugyan kezdettől az volt, hogy Róth megszőkött a feleségétől, de a kétségbeesett aszszony rimánkodásának hatása alatt folytattam azon irányban is a kutatásokat, hogy nem történt-e baleset, vagy büntény. Miután ilyennek semmi nyomára nem akadunk, ma már bizonyos, hogy első föltevés helyes volt. De azért nem érheti az abbáziai rendőrséget szemrehányás, hogy a magyarok ügyeiben nem vagyunk eléggé buzgók, sőt kijelentem, hogy a legnagyobb előzetesnyelvből kezelek minden magyar ügyet és a magyar fürdővendégek minden panaszát, még privát uton is, orvosolni igyekezem.

Eddig a rendőrbiztos nyilatkozata, a mely alapján kétségtelen, hogy ez az újabb eltűnés csak — kacsa.

—o—

TŐZSDE.

	Szept. 14 zárlat	Mai árt. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	829.50	829.50
Osztrák hitelrészvény	630.—	629.25
4%-os koronajáradék	81.55	81.35
Osztr.-magy. államvasut	705.—	706.—
Jelzálogbank	426.50	427.—
Leszámitolóbank	514.—	514.—
Hazai Bank	285.—	285.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	568.50	564.—
Rimamurányi	703.75	704.—
Salgótarjáni	777.—	775.—
Közuti Vasut	636.25	636.—
Városi Villamos	362.50	362.50
Adria	584.—	585.—
Déli Vasut	130.50	—
Magyar Cukoripar	2785.—	—
Rizsgyár	3869.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza októberre	10.90	11.97
Búza áprilisra	11.59	11.68
Rozs októberre	8.15	8.18
Tengeri májusra	7.39	8.27
Tengeri augusztusra	—	—
Tengeri szeptemberre	8.58	7.14
Zab októberre	7.52	7.51
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	629.25	630.—
Magyar hitelrészvény	827.—	827.50
Osztrák magyar államvasut	704.—	705.—
Déli Vasut	—	131.25
Alpesi	914.50	914.75
Skoda	823.—	823.50
Osztr. koronajár.	32.10	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi köté- sek átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takarékpénztár	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter” tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1500.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1130.—
Orient tengerhajózási társ.	1380.—
Alt. Forgalmi r. t. régi	1900.—
„uj”	1760.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	295.—
Navigazione Libera Triest	633.—
Osztrák Lloyd	625.—
Stabilimento Tecnico	9825.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	426.—
I. Trieszti Rizsgyár	732.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	438.—
Spalatoai Portland Cement	365.—
Assicurazioni Generali Nap.	839.—
Riunione Adriatica	3730.—

Távirat — Telefon.

—o—

Az országos alkotmánypárt alakuló gyűlése.

BUDAPEST, szept. 15. Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta az Országos Alkotmánypárt alakuló gyűlését Budapesten a Ferencvárosi Polgári Kör bakács-téri helyiségében. Andrassy Gyula grófot Springer Ferenc dr., a ferencvárosi kerület országgyűlési képviselőjének vezetésével a küldöttség ment, melynek kalauzálásával gróf Andrassy Gyula 11 órakor lépett be a közgyűlési terembe. Az elnöki emelvényen Hecht Ernő dr. ügyvéd mellett, aki az alakuló értekezlet tanácskozásán elnökölt, foglalt helye Andrassy Gyula gróf, mellette a másik oldalon Springer Ferenc dr. ült, a körülöttük csoportosultak az alakuló párt notabilitásai, név szerint: Darányi Ignác, gróf Desseffy Aurél, Pallavicini Ede, gróf, gróf Hadik János, Szerényi József, Bolgár Ferenc, Mezőssy Béla, gróf Bethlen István, Ugron Gábor nyugalmazott főispán és dr. Melzer István, az értekezlet jegyzője.

A gyűlést Hecht Ernő nyitotta meg, a ki után Springer Ferenc szólalt fel. Utána Andrassy Gyula gróf hosszabb beszédben indokolta pártalakítását. Két kijelentése keltett nagy feltűnést. Az egyikben jelezte, hogy minden erejével a hatalomra fog törekedni és a másik a katonai követelések kikapcsolását tartalmazta. Andrassy után Ugron felolvasta a párt programját, majd kimondták az alkotmánypárt megalakulását. Az ülés fél 2 órakor ért véget.

A gyűlésezés alatt a feministák az utcán gyülekeztek, ahol Bedy-Schwimmer Róza tartott beszédet.

Este 8 órakor bankett volt a Royalban. Elsőnek Déry Zoltán Andrassyt köszöntötte fel, majd Apponyi Albert — aki a függetlenségi pártot képviselte kívánt az új pártnak sok szerencsét. Hadik-Barkóczy János a gyűlést millióit üdvözölte, kifejezve azon reményét, hogy hamarosan egy sorban fognak küzdeni.

Hötendorfi Konrad távozása.

BÉCS, szept. 15. A vezérkari főnök nemsokára távozik állásából. Conrad utódiaként bocsnányi Csieserics Miksa tábornokot hozták kombinációba. Csieserics nemcsak modern szellemű ember, aki minden valószínűség szerint Conrad irányát fogja követni, hanem fiatal és magyar származású katona.

Az eltűnt patriárka.

BUDAPEST, szept. 15. Bogdanovics Lacián eltűnésével emlegetik azt is, hogy a patriárkát eltették láb alól; ennek a véleménynek adott kifejezést Joanovics Pál művészeti tanácsos is. Hogyha a patriárkát tényleg lelőtték az Ache patakba, akkor annak számos oka van: Bogdanovics ugyanis óriási visszaélésekre jött rá. Így például rájött, hogy kiknek a makinációinak volt köszönhető a zárdai alapok vesztesége, kiknek a kezén fonyadtak le az iskolai alapok, kik vettek fel nekik nemjártó honoráriumokat, kik fogadtak el eladásoknál és vételknél horribilis jutalékokat, kik játszottak össze a szállítókkal, hova tűnt el a patriarkátus híres pincéjének bora? Hová tűnt el 510 man. búza és sok más egyéb, az elődje rezsimje alatt. E kellemetlen ügyekre sok bizonyítékot gyűjtött már össze és közel volt a leleplezéshez, amely sok urnak állásába, vagyonába, becsületébe és szabadságába került volna. Természetesen ez még mind nem bizonyítja azt, hogy a patriárka gyilkosság áldozata lett.

A kínai kormány teljesíti a Japánország követeléseit.

PEKING, szept. 15. A kínai kormány elfogadta a japán kormány követeléseit, melyet a nankingi incidens kapcsán a hó 11-iki jegyzékében támasztott Kínával szemben.

Vámbery Ármín meghalt.

BUDAPEST, szept. 15. Vámbery Ármín, a világhírű orientalista ma reggel 82 éves korában érelmeszesedésben meghalt.

Az Országos Testnevelő Tanács.

BUDAPEST, szept. 15. A nemzetnevelés és a kulturális élet szempontjából rendkívüli fontossága esemény színhelye volt vasárnap a Tudományos Akadémia. Jankovich Béla kultuszminiszter elhatározása folytán megalakult az Országos Testnevelési Tanács. Berzeviczy Albert elnök, az ülés megnyitása után előterjesztette a tagok névsorát. Ezek a következők: Bárczy István polgármester, gróf Andrássy Géza, Szaczelláry György, Muzsa Gyula, Berzeviczy Albert országgyűlési képviselők, Vida Henrik újságíró, Neményi József min. tan. és a közélet sok más kiválósága. Ezután a kultuszminiszter szólalt fel és vázolta azokat az okokat, amelyek őt a Testnevelési Tanács létesítésére indították. Majd a tagok indítványai alapján megállapították a Tanács programját. A tornatanár képzés reformját s egy tornatanár képző intézetnek Budapesten való feállítását sürgősnek nyilvánították. Legfontosabb kérdés gyanánt a Stadion felépítése szerepelt, amelyet az 1920-ban Magyarországon megtartandó olimpiai játékok tesznek aktuálissá.

Aki saját magán állapította meg a kolerát.

BUDAPEST, szept. 15. Érdekes kolera-beteggel volt dolga Budapesten a mentőknek. Megjelent helyiségükben Nezor László államvasuti felvigyázó és nagy bélfájdalmakról panaszkodott. Elbeszélte, hogy egy utcai kofától gyümölcsöt vásárolt, s miután megette, görcsei támadtak, most azt hiszi, magáról, hogy kolera. A mentők a tisztiorvossal együtt megvizsgálták Nezort és csak ugyan kolerasnak találták. Nezor lelkiismeretességére jellemző, hogy miután rosszul lett fogta el — saját kijelentései szerint — senkivel sem érintkezett, nehogy a fertőzés tovább terjedjen.

Elszárják a román határt.

BUDAPEST, szept. 15. Tisza István gróf miniszterelnök, illetőleg a magyar kormány a hivatalos lap tegnapi számában nagyjelentőségű rendeletet adott ki: az osztrák kormányval egyetértve elzárta a magyar-román határt a Romániából jövő huszeműek, főzélék és más veszélyes ételneműek elől. Hyesmit most már egyelőre nem szabad Romániából Magyarországra behozni. A kormánynak ez az intézkedése nem mai keletű. Az első kolera-epidémia után azonnal megindította Tisza gróf miniszterelnök a tárgyalásokat az osztrák kormányval és ennek eredménye a tegnapi rendelet.

Revolveresata a betörővel.

MISKOLC, szept. 15. Két rendőrdetektív le akarja ma tartóztatni Eder Gyula ismert betörőt, aki revolverrel tartotta távol magától a detektiveket. Egy óra hosszat tartó revolveresata keletkezett, de a betörőnek sikerült megmenekülni.

A császár vendége.

BERLIN, szept. 15. Vilmos császár rendkívüli szívélyhangu levélben meghívta a győzelmes Konstantin görög királyt, hogy a legközelebbi nagy császármanővereken vele együtt részt vegyen.

Feltartóztatott aviatikusok.

LONDON, szept. 15. Friedrich angol pilóta tegnap reggel egy Etrich-monoplánon Párisból Londonba repült, magával vitte a gép tervezőjét, Etrichet is. Calaisben leszálltak, itt a prefektus titkára igazolásra szólította fel őket s csak miután irásaikat rendben találta, boesátotta tovább a pilótákat.

Liftszerencsétlenség.

BUDAPEST, szept. 15. Virág Pál szobrászt a József-tér 16. számú ház felügyelője fölkérte, hogy távollétében kezelje a liftet. Virág a felvonó szerkezetét vizsgálta, miközben egy csavar érintése folytán a gépezet elindult és Virág feje a rács és a lift közé szorult. Halálos sérüléseket szenvedett. A rendőrség a házmeister ellen megindította a vizsgálatot, mert a liftet hozzá nem értő emberre bízta.

A kolera.

BUDAPEST, szept. 15. Budapesten ma nyolc kolera-epidémia egyént jelentettek be, de mind a nyolcra kitűnt, hogy nem ázsiai kolera-ról van szó. Azt hiszik, hogy a kolera Budapesten megszűnt. Koleraeseteket a következő helyekről jelentenek: Bácsbodrog, Temes, Krassószőrény és Beregmegyéből egy-egy esetet.

Asztalosmunkások gyűlése.

BUDAPEST, szept. 15. Az asztalosmunkások egy csoportja tegnap gyűlést tartott, mely verekedéssel végződött. A rendőrség közbelépett, a verekedőket elválasztotta és a gyűlést feloszlatta.

Fleséggyilkos lelkész.

NEWYORK, szept. 15. A Hudson-folyóból egy fejnélküli női holttestet halásztak ki. A rendőrség megállapította, hogy ezt Smidt János német lelkész dobta a vízbe. Smidt aztán bevallotta, hogy a vele titokban megesküdött feleségét ő ölte meg, hogy megszabaduljon az asszonytól. A holttestet aztán borotvával szétdarabolta és a Hudson-folyóba dobta.

A török-bolgár béketárgyalás.

KONSTANTINÁPOLY, szept. 15. A tegnapi tárgyalás két óráig tartott s a kiadott jelentés szerint jelentős közeledést eredményezett. Egy török delegátus nyilatkozata szerint a békekötés aligha fog jövő esztőtök előtt megtörténni.

NYILTTER.)***MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK (Üzletvezetőség Zágráb.)****PÁLYAZATI HIRDETMEY.**

A magyar királyi államvasutak zágrábi üzletvezetőségének területén több raktárnok, állomásfelvigyázó és szertárnok-jelölt állás betöltendő. Ezen állásokra az intézet oly egyéneket alkalmazhat, kik magyar állampolgárok és a magyar nyelvet bírják, 18 életévüket betöltötték de 35 évnél nem idősebbek s szellemileg és testileg épek és vasuti szolgálatra alkalmasak, büntetlen előéletűek és a középiskolának illetve ezzel egyenrangú szakiskolának negyedik osztályát sikerrel elvégezték. A kezdő napibér 2 korona esetleg 2 korona és 40 fillér.

Azok, akik tényleges katonai szolgálatuknak eleget tettek, vagy a hadkötelezettség alól felmentettek, ha álláshoz szükséges gyakorlati szakismereteket szereztek, illetve az előírt szakvizsgákat letették 1200 K évi fizetéssel és megfelelő lakáspénzzel fognak az üresen álló helyek számához képest végleges minőségben kinevezetenni.

Akik tehát ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, erre irányuló kérvényeiket a felsorolt feltételeket igazoló okmányokkal együtt a zágrábi üzletvezetőségnek küldjék be.

Zágráb, 1913. augusztus hó 25-én.

Bacsinszky
üzletvezető.

CIRKVENICA.**Therapia pavillon.**

Elsőrendű kávéház. Kitűnő italok fagyalt, hideg felvágott stb. Olcsó árak.

Naponta Horváth Gábor hírnedcs kisbögös cigányzenekara hangversenyez.

Hutter Ferencz

a fiumei De la Ville volt főpincére.

Hungária szálló**Lido - Venezia.**

Elsőrendű új szálló. Lift, fürdőszobák stb. Magyar és francia konyha. Kitűnő italok.

: PENZIÓ 10 LIRÁTÓL FELJEBB. :

Velence**San Marco szálloda**

(Campo S. Luca).

Modern berendezés. — Fürdők. — A génuai kiállításon dicséret okmányával kitüntetve. SZOBÁK 2 és fél LIRÁTÓL FELJEBB.

Tudja Ön már,

: hogy mi az :

ALGA?

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás ellen valamint használható a rossz levegőjű betegszobák levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag!

Budak D. gyógyszerárában

VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

**ABBZIA
PENSION
QUISISANA**

I. rendű ház.
Révész J. tul.

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

Restaurant
MIRAMARE

CIRKVENICA.
Bérlo: BEDŐ IMRE.

— **Abbázia idegenforgalma.** Ez év elejétől szept. 8-ig 40.362 fürdővendég és 7660 átutazó, összesen 48002 személy érkezett. Szept. 5-ől 8-ig 971 idegen érkezett, szept. 8-án a jelenlevők száma 3304.

— **Táncverseny Abbáziában.** Szombaton este az abbáziai Quarnero kávéházban sikerült táncverseny volt, melyekre a rendezőség értékes díjakat tűzött ki. A bosztoni tánc első női díját, egy arany karkötőt Spechla Károlyné Bécsből, a férfidíjat, egy szép ezüst botot Schmidt főhadnagy nyerte el. A two-step táncban az első női díjat, egy szép brochet Nagel Miezi kisasszonynak (Budapest), az első férfidíjat, egy ezüst szobrocskát Starée Jánosnak ítélte oda a zsüri.

— **Vasárnap esti szórakozások Abbáziában.** Művészhangverseny volt tegnap a *Casino des Etrangers* fehér termében. Fel léptek: *de Cindro Cvijeta* k. a. operaénekesnő, *Menaghello-Dincies Armand* hegedűművész és *Bozzotti József* zongoravirtuoz. Mindhárman kitűnő művészi talentumokról tettek tamságot, bámulatos tőkéllyel adták elő darabjaikat és elsőrendű műveltséget nyújtottak a nagyszámu előkelő közönségnek.

Ezalatt az idei szezon második szépségversenyét tartották a *Quarneroban*. Se szeri, se száma nem volt a felvonult szobnól szebb és elegáns hölgyeknek és a választás ugyancsak nehéz volt, de közmegelegedéssel végződött. Az első díjat ismét egy magyar hölgy, *Csanády Piroška* k. a., egy bájos feketehajú, babaareu, nagyszalontai leány nyerte. *Csanády Piroška* az idén már másodszer vitte el a szépségdíjat. A második díjat *Hornstein Rifa* urhölgynek, egy kievi szépségnek ítéltek oda, ki remek toilettejével és dus, gyémántos ékszereivel is már magára vonta a közönség figyelmét. A harmadik díjat *Recha von Zandner* urhölgy Varsóból nyerte el, kinek ezerkoronás kalapját már napok óta bámulja Abbázia hölgyközönsége, a gyönyörű areot pedig, melynek a drága kalap keretül szolgál, most honorálta szépségdíjjal a férfitöbbség.

ABBZIA

tegnap érkezett fürdővendégei:

(Hötes arrivés hier:)

Kazak Sándor Mezőtelegd
Klein János Budapest
Gombár Sándor Zombor
Deluga Jenő Hetés
Somsich Imre gróf Hetés
Rosenfeld Jakab Budapest
Orbán György Budapest
Balázs Ferenc Budapest
Barboth Irén Budapest
Weisz Ferenc Beregszász
Kaszás Sándor Szekszárd
Reitzer Zsigmond Budapest
Wagner Arthur Budapest
Bottger Arthur Berlin
Turko T. Brassó
Tausky Mizi Berlin
Hikmet C. Budapest
Lucic Illa Eszék
Woinoveh Olga Banjaluka
Bannunger K. Krakó
Pick Hermann Berlin
Fejér Gyula Budapest
Svoboda Hans Wien
Pollák M. Budapest
Fischer M. Budapest
Grosz Gusztáv Wien
Schlessinger E. Wien
Lind Hedwig Wien
Singer Vilma Budapest

Securanst.
Securanst.
Securanst.
Quarnero
Quarnero
Habsburg
Habsburg
Habsburg
Habsburg
Habsburg
Habsburg
Habsburg
Habsburg
Habsburg
Habsburg
Stefanie
Stefanie
Stefanie
Offiz. K.
Offiz. K.
Petra
Petra
Hausner
Hausner
Hausner
Hausner
Al Mare
Abbazia
Herkules
Herkules

Iványi Emil Budapest
Hornstein Marcell Bukarest
Barta Mór Debrecen
Gunsz Gáborné Nagybecskerek
Borhy Dezső Budapest
König Jenő Budapest
Pestny Pál Szekszárd
Brezlmayer Alfons Mohács
Perker Félix Wien
Hofer Richard Wien
Schmidfelden Eugén Wien
Vaca Johan Prikaz
Kapp Franciska Selmeebánya
Grünfeld T. Budapest
Rabinek Lajos Budapest
Fabritius Johann Innsbruck
Prohaszka Franziska Varsó
Teweles Leó Wien
Arphanides Gusztáv Budapest
Lapevic Alexander Cernowitz
Miklikova Emilie Prikazy
Fiedler József dr. Serajevó
Chudarek József Brno
Schüler Jan Lipnik
Lohnis Félix dr. Leipzsig
Steinbrecher Elsa Wien
Schlesinger Wilhelmine Wien
Tinhof Johann Wr. Neustadt
Blotnicki Stanislaw Sambor
Ballmann Adolf Wien
Ruzicie Nikolaus Serajevo
Tanaskovic Jelisavete Belgrád
Jelka Katanic Stapor
Bednar János Budapest
Stribiny Kálmán Pancsova
Wanka Gyula dr. Pancsova
Klau Arnold Trieszt
Karpinsky Károly Krakó
Lázár Ludwig Krakó
König József Przemysl
Harband József Tarnopol
Theiler Hermann Bukarest
Hollaender Teréz Rimaszombat
Singer Elza Budapest
Groholska Maria Szt.-Pétervár
Marens Jakob Lodz
Bodenstein Jakab Wien
Oeckay László Bakta
Sikowszky Eugenius Varsó
Kobajtecky Luccia Varsó
Marosi Bertalan Arad
Karczay Miklós Komárom
Buday Dezsőné Budapest
Leny József Nagyszalonta
Grünfeld Armin Budapest
Buresch Rudolf Teplitz

Janette
Janette
Grosz
Grosz
Bristol
Bristol
Bristol
Bristol
Bristol
Margit
Frank
Union
Union
Triglau
Triglau
Nina
Nina
Teuta
Mignon
Mignon
Cesky
Cesky
Cesky
Car
Mauritia
Penelope
Volocea 23
Volocea 88.
Lokey
Lokey
Regina
Regina
Minak
Minak
Margit
Posthorn
Jazica
Jazica
Neues K.
Neues K.
Neues K.
Neues K.
Neues K.
Szegő
Szegő
Szegő
Szegő
Home
Home
Quitta
Quitta
Quitta
Quitta
Grosz
Al Mare

DR. MAHLER SANATORIUMA, ABBZIA

üdülők részére

Ideális nyári tartózkodás. Teljes penzió 10 koronától kezdve. Nagy arnyas park.

Szénsavas és tengeri fürdők, hidegvizgyógyintézet, hízaló és étrendi kurák. Egész éven át nyitva.

Benedek Zsigmond
fodrász, Abbázia. Villa Miramar (Viktoria penzió mellett.)

Kütön Uri és női terem, hajmosás, hajszáritás, villamos arc massage, onduláció, manicure pedicure. Telefon 121.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

**Ujságkihordó fiukat
vagy asszonyokat
jó fizetéssel felvesz.**
A TENGERPART
kiadóhivatala.

Igyék naponta 1—2 palaczk

Szent István Dupla-malátasört

A söriparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Sörfőzde” ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágy hiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél; igen ajánlandó lábadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noeraen tanár Bécsben; Korányi tanár Budapestben; Glax tanár Abbáziában és számos más szaktekintély.

Kapható:

Frisztöltésű palaczkokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csaprol kimérve minden előkelő étteremben.

**Fiatal magyar
szolgát**
40-50 korona havi fizetéssel felvesz „A Tengerpart” kiadóhivatala.

VELENCE

Bonvecchiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

—= Teljes penzió napi 10 liráért. =—

Hotel Bellevue Cirkvenica.

legközelebb a molóhoz, a tengerparton, fedett és nyitott terrasse-szal.

Kirándulók kellemes uzsonnahelye.

Olcsó utókura és téli idény.

Szept. 1-től mérsékelt árak, pensió K. 5.50-tól kezdve. Fürdők a házban, fűthető szobák.

Meršlavić. vendéglős.

KÖZGAZDASÁG.

—o—

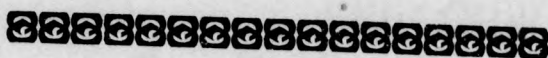
+ **Az Adria Magyar Királyi Tengerhajós Részvénytársaság** hajói közül az Adria berakodik Nápolyban Marseille részére B. vonalon. Az Andrássy berakodik Génúában Marseille és Spanyolország részére A. vonalon. Az Arad szept. 7. haladt el Gibraltár előtt Rotterdámba menet. Az Árpád szept. 12. indult Triesztből Marseillebe B. vonalon. A Balaton szept. 11. óta kirakodik Rio de Janeiróban, onnan Szantosba megy A Báró Fejérváry szept. 9. óta kirakodik Velencében. A Báthory szept. 12. óta berakodik Anconában Lisszabon, Leixoes és Havre részére. A Báró Kemény szept. 9. óta kirakodik Tripolisban, onnan megy Sfax, Bordeaux és Glaszgowba. A Buda II. szept. 10. óta berakodik Fiumében London részére via Görögország. A Carola aug. 20. óta Fiumében van. A Deák szept. 4. óta kirakodik Fiumében és azután Palermó, Sfax és Rouenbe via Trieszt fog rakni. A Duna szept. 9. indult Rio de Janeiróból Maltába, Fiuméba és Triesztbe. A Jókai szept. 11. óta kirakodik Dunkerqueben, onnan Rouenbe megy. A Kálmán Király szept. 9. haladt el Gibraltár előtt Velencébe menet. A Kassa berakodik Palermóban hazafelé A. vonalon. A Kolozsvár szept. 9. haladt el Gibraltár mellett Maltába és Milazzóba menet. A Lederer Sándor szept. 11. indult Valenciából Marseillebe A. vonalon. A Matlekovits berakodik Oránban hazafelé északafrikai vonalon. A Mátyás Király berakodik Porto-Maurizióban hazafelé B. vonalon. A Nagy Lajos szept. 8. óta kirakodik Londonban, onnan Methilbe megy. A Rákóczi szept. 11. óta kirakodik és berakodik marokkói kikötőkben. A Stefánia szept. 4. óta kirakodik Velencében. A Szápáry szept. 11. indult Kaniából Fiuméba B. vonalon. A Széchenyi szept. 6. haladt el Gibraltár mellett Rotterdámba és Anverszbe menet. A Szeged szept. 5. óta berakodik Génúában Brazília részére. A Széll Kálmán szept. 11. haladt el Gibraltár mellett Velencébe menet. A Szent István szept. 10. óta kirakodik Glaszgovban. A Szent László berakodik Maltában Marseille és Spanyolország részére A. vonalon. A Tibor szept. 9. indult Maltából Fiuméba és Triesztbe. A Tisza kirakodik Messzinában északafrikai vonalon kifelé. A Zichy berakodik Fiumében Marseille és Spanyolország részére A. vonalon. A Zrínyi szept. 11. indult Bariból Trieszt és Fiuméba A. vonalon.

+ **Nagy angol gőzös veszedelme.** Egy hajó személyzetének könnyelműsége miatt majdnem óriási szerencsétlenség történt Londonban. A Royal Mail S. S. Co. Danube személygőzöse ugyanis a kirakás után a tiszték gondatlansága következtében majdnem felborult, mert a tiszték elfeledkeztek a ballaszttartányok megtöltéséről. A kikötő révi összes munkásainak és hajószemélyzetének csak nagy nehezen sikerült a közel kétszáz főnyi személyzettel bíró hajót drótkötelekkel és láncokkal a fölborulás veszedelmétől megmenteni.

+ **A Magyar Keleti Tengerhajós Részvénytársaság** hajói közül az Attila gőzös Triesztben rakodik ki, az Augusta Főhercegnő gőzös Génúában rakodik ki, az Erdély gőzös Geniteskben rakodik Hamburg részére, a Gróf Tisza István gőzös fiumeausztráliai útján érintette Colombo kikötőjét, a József Ágost Főherceg gőzös utban van Barcelonából Trieszt felé, a Kárpát gőzös taganrog-hamburgi útján érintette Gibraltár kikötőjét, a Kelet gőzös Galaé és

Konstantinápoly között teljesít szolgálatot Szulina, Konstanza, Várna és Burgas kikötők érintésével, a Kossuth gőzös utban van Dunstonból Velence felé, az Orsova gőzös emden-portsaidi útján érintette Gibraltár kikötőjét, a Tátra gőzös Taganrogban rakodik Hamburg részére, a Turul gőzös Ausztráliában rakodik Fiume részére.

+ **Az Atlantica Tengerhajós Részvénytársaság** hajói közül az Atlantica gőzhajó kirakodik Rotterdámban, a Budapest gőzhajó utban van Cardiffból a Dunába, a Fiume gőzhajó Brailában rakodik Anversz részére, a a Gróf Khuen-Héderváry gőzhajó kirakodik Rotterdámban, a Gróf Serényi Béla gőzhajó Brailában rakodik Rotterdám részére, a Hungária gőzhajó utban van Algirből Anverszbe, a Kossuth Ferenc gőzhajó Brailában rakodik, a Magyarország gőzhajó elhaladt Gibraltár mellett anverszi úján, a Morawitz gőzhajó elhaladt Madeira mellett Buenosz-Ajreszbe, a Polnay gőzhajó elhaladt Konstantinápoly mellett Rotterdámba, a Szerényi gőzhajó elhaladt Gibraltár mellett dunai útján.

APOLLO-SZINHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Fiume egyetlen családi szórakozó helye.

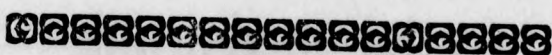
Fényes műsor!Kezdeté este 8¹/₂ órakor.

10 Elsőrangú attrakció 10

Előadás után kabaré szabad be-
menettel.

—«o»—

Csak slager-műsor

Mindenkinek kedves

Ajándék

FIUME
kikötőből

1 zsák kávé

(en miniature) finom
pörkölt kávéval tölt-
ve.Kapható - 3 minő-
ségben -
6. STOCHEL csemegezetében

Tengeri fürdő Lusinpiccio Cigale

Strand-Hotel és Bellevue penzió

- Cigale -

Minden kényelmet biztosító első-
rangú családi otthon. Magyar ház.
Prospectus.

**Minden a hihordás vagy a
szétküldés körül felmerülő pa-
naszt telefon, vagy levelezőlap
útján a kiadóhivatalba kérünk
bejelenteni.**

Az előrehaladt
idény miatt!Bátorkodunk ezennel a követke-
ző cikket mélyen leszállított árak
mellett ajánlani:Levantine, szegélylyel
garantált szinek

à Kor. —.48

Fehér ruhavászon bos-
nyák módra

à Kor. —.26

Csikos creppon leg-
ujabb divat

à Kor. —.38

Percail, elegáns minták

à Kor. --.50

Panama, minden mo-
dern színben

à Kor. --.90

Szinezett zefir, leg-
ujabb minták

à Kor. --.85

Voil de Laine, tiszta
gyapju modern minták

à Kor. 1.--

Eponge (szivacsos) min-
den színben sima és
mintázott.

Tisztelettel

WEISS M.

FIUME, CORSO 11.

Trieszt Corso 9.

Bécs IX.

Szabott árak.

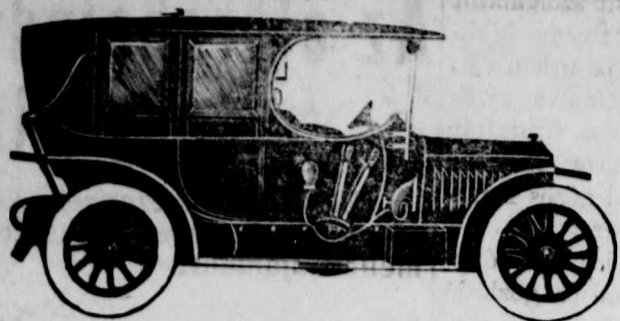
Divat- és kézműáru-cikkek, férfiruha-
szövetek, selyemárúk, szőnyegek, butorszö-
vetek, fehérműek, gyapotárúk, női- és
gyermekkonfekciók, csipkék, himzések, szal-
lagok és az összes felszerelési cikkek eladása

Grand Magazin alla Convenienza

NEMES HENRIK fióküzlete

Fiume, Piazza Scarpa 4.

Férfi-, női-, gyermek fehérműek, aljak
bluzok, harisnyák, kézimunkák, kellékek,
stb. stb. szolid, szabott árakon.Katonai és egyenruházati cikkek gyári
raktára. Legnagyobb és legjobb bevásár-
lási forrás.

Blažek K. és Társa
autogarage és javító műhely

Via Ciotta 5-7 - FIUME - Telef. 858 és 16-73
Automobilok, motociklik, kerékpárok és minden hozzávaló kellék eladása.

PECSINEI SZANATORIUM
SUSA-K-FIUME.

Remek fekvés a tengerparton. Belső és sebészeti betegségek részére. Lábadozók részére is. Modern berendezés. Kiváló hideg és meleg tengeri fürdők. Műtő berendezés. Röntgen sugarak, villamos gyógykezelés stb.

Szobák, teljes elátással 10 K.-tól. Orvos választás tetszés szerint. Felvilágosításokat nyújt

Telefon 500.

Táviratok: SANATORIJ - SUŠAK. **Az igazgatóság,**

LIDO-VENEZIA
CASA VENIER

a „Hungaria“ szálló mögött. Szép tiszta butorozott szobák jutányos áron 1 pernyire a hajóállomástól és a nagy fürdőintézettől. Villanyos világítás.

Aki szobaleányt, szakácsnőt, inast, pincért, vagy bármely alkalmazottat keres, forduljon bizalommal

Logarić J. közvetítő irodájához Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87. Üres lakások és butozott szobák szintén közvetíttetnek.

RITKA ALKALOM!

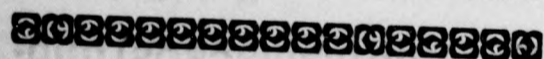
Egy 18122 lörös, négyhengeres használt

AUTOMOBIL

a világhírű „Mercedes“ gyárból (a legjobb autogyártmány) ötüléses karrosseriával, kitűnő állapotban

4600.-- kor.ért eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

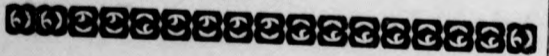
Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA

a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azzonali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpapok, az összes ásványvizek, toalettcikkjei s szépítőeszközök stb. sfb.

Egy tisztességes

ujságáruló rikkancsot

napi 2-3 korona biztos keresettel délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART kiadóhivatala.

Hattyu gőzmosóda

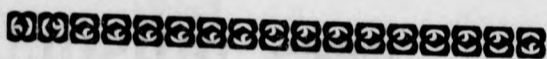
Fiume, Via Acquadotto 2 sz. (Kucich ház) és a Via Goldoniban (a Dubravčić házbán). Vállalatát a mai kor igényeinek megfelelően, vegytisztító üzemmel kibővítette. melyre a közönség szives figyelmét felhívja. Gyors kiszolgálás. Telefon 9-88. Tisztelettel

Bredár Lajos.

Kiadó nagy 6 ablakos, 160 négyzetméter nagyságu

helyiség

hozzavaló 2 irodaszobával a város központjában. Cim a kiadóban.

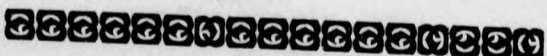

Ekszer - arany - és chinaezüst - áruk

Steiner Ferencz

Fiume, CORSO 35. Telefon szám 206.

dús választéban szigorú szolid kiszolgálás mellett kaphatók

Irodai gyakornok,

ki a magyar nyelven kívül a német, olasz vagy horvát nyelvet is bírja, kezdő fizetéssel helybeli irodában felvétetik, Cim a kiadóban.

Tripovich D. és Tsa. hajózási vállala Naponkénti nyári gyorsvonal

Triesztből Velencébe és vissza

a Venezia és Wurmbrandt gyorsgőzösökkel. Az ut tartama csak 3 óra.

Indulás Triesztből naponta 8 órakor d. e. Indulás Velencéből naponta 2 órakor d. u. vasárnap 8 órakor d. u.

Olcsó tűzifa

felaprítva kapható az Első fiumei parkettgyár és gőzfűrész r. t.-nál házhoz szállítva tonnánként (1000 kilo) 25 koronáért. Legkisebb szállítás egy fuvar (körülb. 2 tonna). Telefon 16-29 és 39.

Velence Szt. Márktér
Ortes Rosa és Tsa.

kávéháza és cukrászdája.

A legelőkelőbb társaság és az idegenek találkozó helye.

Estéenként zenehangverseny.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és köbnyai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Mindennemű irásmunkák (fogalmazás, másolás, címzés, stb.) otthoni elvégzését lelkiismeretes gyors és eszinos kivitelben vállalom. Cim e lap kiadóhivatalában.

Nyomatott a „POLINIA“ Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).